

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра міжнародної економіки та туризму

Г.А. Богатирьова

СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

**Кривий Ріг
2019**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра міжнародної економіки та туризму

Г.А. Богатирьова

СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародної економіки та
туризму
Протокол № 15
від “04” березня 2019 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 4
від “28” березня 2019 р.

**Кривий Ріг
2019**

УДК 338.48-1/-6(072)

Б 73

Богатирьова, Г.А.

Б73 Спеціалізований туризм [Текст]: метод. рек. до вивч. дисц. / Г.А. Богатирьова; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. міжнар. економіки та туризму. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2019. – 47 с.

Методичні рекомендації призначені для студентів напряму підготовки 242 «Туризм» й містять програму, плани семінарських занять, завдання для самостійного вивчення з дисципліни «Спеціалізований туризм». Методичні рекомендації містять перелік питань для підготовки до підсумкового контролю, перелік основної та додаткової літератури, розподіл балів за видами робіт, що виконуються студентами протягом вивчення дисципліни, термінологічний словник.

УДК 338.48-1/-6(072)

© Богатирьова Г.А., 2019

© Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	18
Змістовий модуль 1. Основи спеціалізованого туризму. Види туризму рекреаційного і культурно-пізнавального характеру.....	19
Змістовий модуль 2. Види спеціалізованого туризму релігійного, ділового, анімаційного характеру.....	23
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	27
Змістовий модуль 1. Основи спеціалізованого туризму. Види туризму рекреаційного і культурно-пізнавального характеру.....	28
Змістовий модуль 2. Види спеціалізованого туризму релігійного, ділового, анімаційного характеру.....	35
Термінологічний словник.....	43

ВСТУП

Туризм розвивається як система, яка надає всі можливості для ознайомлення з історією, культурою, звичаями, духовними і релігійними цінностями різних країн і народів світу, дає прибуток в скарбницю держави. Туристська індустрія безпосередньо взаємодіє з більшістю інших галузей економіки, в тому числі з промисловістю, сільським господарством, будівництвом, транспортом, страхуванням, зв'язком, торгівлею, харчуванням, культурою, мистецтвом, стимулює їх розвиток.

Навчальна дисципліна «Спеціалізований туризм» висвітлює теоретичний матеріал щодо процесів формування та розвитку спеціалізованих напрямів туристичної галузі, що забезпечують реалізацію різноманітних туристичних потреб населення, сприяють оздоровленню нації, підвищенні працездатності, розвитку фізичних і духовних якостей членів суспільства.

Вивчення матеріалу розвиває у студентів уміння характеризувати туристичні системи світу за їх придатністю до створення умов для розвитку різноманітних видів спеціалізованого туризму; використовувати набуті базові знання про структуру, функціонування, особливості різноманітних напрямів спеціалізованого туризму в світі та Україні.

Мета дисципліни – формування знань і навичок аналізу потенціалу туристичних ресурсів світу спеціалізованих напрямів відпочинку та їх ефективного функціонування.

Завдання: вивчити теоретичні основи формування та функціонування спеціалізованих туристичних комплексів, як складових господарського комплексу; з'ясувати рівні, структуру та фактори формування спеціалізованих туристичних потреб; проаналізувати поняття, склад та структуру спеціалізованого туристично-ресурсного потенціалу; вивчити теоретичні основи, основні схеми та характеристики туристичних районів світу та України, в яких отримали розвиток напрямки спеціалізованого туризму.

**ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів напряму підготовки 242 «Туризм»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	34
Практичні / семінарські, годин	20
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	96
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3,6
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль – формування знань і навичок аналізу потенціалу туристичних ресурсів світу спеціалізованих напрямів відпочинку та їх ефективного функціонування.

Завдання: вивчити теоретичні основи формування та функціонування спеціалізованих туристичних комплексів, як складових господарського комплексу; з'ясувати рівні, структуру та фактори формування спеціалізованих туристичних потреб; проаналізувати поняття, склад та структуру спеціалізованого туристично-ресурсного потенціалу; вивчити теоретичні основи, основні схеми та характеристики туристичних районів світу та України, в яких отримали розвиток напрямки спеціалізованого туризму.

Предмет: вивчення процесів формування та розвитку спеціалізованих напрямів туристичної галузі, що забезпечують реалізацію різноманітних туристичних потреб населення, сприяють оздоровленню нації, підвищенні працездатності, розвитку фізичних і духовних якостей членів суспільства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

- Тема 1. Основи спеціалізованого туризму
- Тема 2. Спеціальні види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру
- Тема 3. Спеціальні види туризму пізнавального характеру
- Тема 4. Подієві види туризму

Тема 5. Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру

Тема 6. Освітньо-бізнесові види спеціалізованого туризму

Тема 7. Анімаційні види спеціалізованого туризму

Тема 8. Види спеціалізованого туризму на території України

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи спеціалізованого туризму. Види туризму рекреаційного і культурно-пізнавального характеру.					
Тема 1. Основи спеціалізованого туризму	18	4	2	-	12
Тема 2. Спеціальні види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру	10	2	2	-	6
Тема 3. Спеціальні види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру	12	4	2		6
Тема 4. Спеціальні види туризму пізнавального характеру	8	2	-	-	6
Тема 5. Спеціальні види туризму пізнавального характеру	10	2	2		6
Тема 6. Подієві види туризму	10	2	2		6
Тема 7. Подієві види туризму	8	2	-		6
Разом за змістовим модулем 1	76	18	10	-	48
Змістовий модуль 2. Види спеціалізованого туризму релігійного, ділового, анімаційного характеру.					
Тема 8. Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру	10	2	2	-	6
Тема 9. Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру	8	2	-		6
Тема 10. Освітньо-бізнесові види спеціалізованого туризму	10	2	2	-	6
Тема 11. Освітньо-бізнесові види спеціалізованого туризму	8	2	-		6
Тема 12. Анімаційні види спеціалізованого туризму	10	2	2	-	6
Тема 13. Анімаційні види спеціалізованого туризму	8	2	-		6
Тема 14. Види спеціалізованого туризму на території України	10	2	2	-	6
Тема 15. Види спеціалізованого туризму на території України	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 2	74	16	10	-	48
Усього годин	150	34	20	-	96

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Предмет та завдання курсу. Сегментація ринку спеціалізованого туризму	2
2	Семінар запитань і відповідь Природні та культурні комплекси як елементи рекреаційної системи	2
3	Семінар запитань і відповідей Сегментація лікувального туризму та особливості організації лікувальних турів	2
4	Семінар-дискусія Особливості організації культурно-пізнавальних подорожей	2
5	Семінар – бесіда Різновиди подієвого туризму	2
6	Семінар – розгорнута бесіда Види туризму паломницько-релігійного характеру	2
7	Семінар – розгорнута бесіда Освітній туризм в Україні	2
8	Семінар – обговорення проблемних питань Особливості організації розважально-ігрового туризму	2
9	Семінар запитань і відповідей Види спеціалізованого туризму на території України	2
10	Семінар запитань і відповідей Особливості розвитку спеціалізованого туризму в Україні	2
	Всього	20

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір інформації щодо видів спеціалізованого туризму;
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Основи спеціалізованого туризму. Види туризму рекреаційного і культурно-пізнавального характеру.			
Семінар – розгорнута бесіда Предмет та завдання курсу. Сегментація ринку спеціалізованого туризму	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Предмет курсу. Завдання курсу, характеристика терміну «Спеціалізований туризм», відмінність спеціалізованого туризму від масового, інфраструктура цільового туризму, географія спеціалізованого туризму, залежність процесу організації спеціалізованого туру від зовнішніх чинників: соціально-економічного, політичного, культурного, екологічного, види послуг у системі спеціалізованого туризму. Поняття потреби людини, види потреб, фізіологічні потреби, духовні потреби, екологічні потреби, комунікативні потреби, потреби у зміні оточуючого середовища, потреби у творчій самореалізації, потреби в розвагах, хобі-потреби, адреналінові потреби. Вікові особливості формування ціннісних орієнтацій у дозвіллевій діяльності. Вплив на формування потреб стану здоров'я людини. Релігійний чинник вибору форми проведення вільного часу. Вплив індивідуальних рис характеру на процес вибору виду дозвіллевої діяльності. Темперамент, рівень комунікабельності, фізіологічні та біологічні потреби. Поняття цільових мотивацій у туризмі. Сегментація ринку спеціалізованого туризму. Джерела [1 – 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідь Природні та культурні комплекси як елементи рекреаційної системи	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття рекреації, рекреаційні потреби як мотивація до вибору виду туризму, Рекреаційний час, рекреаційна діяльність, рекреаційний простір, садово-парковий простір. Поняття рекреаційної культури, особливості рекреаційної культури окремих груп відпочиваючих. Природні та культурні комплекси як елементи рекреаційної системи, характеристика природних і культурних комплексів: фізіологічна та психологічна комфортність, надійність, атрактивність, функціональна відповідність потребам та умовам рекреаційної діяльності. Роль обслуговуючого персоналу в рекреаційній системі. Органи управління рекреаційною системою. Рекреаційна система світу і України. Джерело [2 – 7, 9, 13]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар запитань і відповідь	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття лікувального туризму, ресурсна база лікувального туризму, сегментація	Тестування, фронтальне та індивідуальне

Сегментація лікувального туризму та особливості організації лікувальних турів		лікувального туризму, особливості організації лікувальних турів, розміщення, харчування, транспортне обслуговування рекреантів. Рекреаційно-лікувальні програми, програми за типом основного елементу: психотерапевтичні, фізіотерапевтичні, кліматотерапевтичні, бальнеотерапевтичні, ароматерапевтичні, таласотерапевтичні. Методика створення рекреаційно-лікувальних програм, карта здоров'я рекреанта, карта можливостей рекреанта, створення рекомендаційних програм. Поняття оздоровчого туризму, особливості розробки оздоровчих турів для різних категорій туристів, ресурсна база оздоровчого туризму, природні ресурси, матеріальні ресурси, дитячі оздоровчі табори, молодіжні центри, рекреаційні заклади сімейного типу, спортивно-оздоровчі заклади. Географія лікувально-оздоровчого туризму. Поняття сільського туризму, різновиди сільського туризму, місце сільського туризму в загальній класифікації видів туризму, сегмент ринку сільського туризму, ресурсна база сільського туризму, мотивація вибору відпочинку в селі. Особливості організації рекреаційно-туристичної діяльності в умовах сільської місцевості, вимоги до господарів садиб щодо надання основних і спеціальних послуг туристам, розміщення, харчування, транспорт, культурно-анімаційне обслуговування туристів в умовах села і сільської садиби, етнографічний чинник розвитку сільського туризму. Поняття екологічного туризму, спільні риси сільського й екологічного туризму, особливості екологічного туризму, різновиди екологічного туризму, мотивація вибору відпочинку на лоні природи, сегмент споживчого ринку екологічного туризму. Ресурси екологічного туризму, центри екологічного туризму в світі і в Україні, питання співпраці туристичних фірм і підприємств з екологічними службами. Туроперейтинг в екотуризмі. Джерело [2 – 7, 9, 13]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	опитування, понятійний диктант
Семінар-дискусія Особливості організації культурно-пізнавальної подорожі	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Особливості організації культурно-пізнавальної подорожі, поняття культурно-пізнавального туру, туроперейтинг у культурно-пізнавальному туризмі. Центри культурно-пізнавального туризму в світі і в Україні, європейські центри культурно-пізнавального туризму, африканські центри культурно-пізнавального туризму, американські центри культурно-пізнавального туризму, українські центри культурно-пізнавального туризму. Особливості етнографічного туризму, особливості археологічного туризму. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Семінар – бесіда Різновиди подійового туризму	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття подійового туризму, різновиди подійового туризму, місце подійового туризму в загальній класифікації видів туризму, мотивація вибору подійового туризму, сегмент споживчого ринку подійового туризму. Ресурси подійового туризму. Свято як ресурс подійового туризму, видовище як ресурс подійового туризму, технічні, сценічні, етнографічні, спортивні	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень

		шоу, національні, професійні, народні, побутові, календарні свята, свято як рекламна акція, свята пива, їжі, шоколаду, вина як події міжнародного значення, карнавали – наймасовіші свята сучасності, фестивалі. Свято спорту і миру – Олімпіада, Олімпійські ігри як туристична подія, чемпіонати світу з футболу, автоперегони, народно-спортивні свята як туристичні події, історичні реконструкції, лицарські турніри як ресурс подійового туризму. Джерело [2 – 6, 8, 10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді	
Разом змістовий модуль 1	48	.	
Змістовий модуль 2. Види спеціалізованого туризму релігійного, ділового, анімаційного характеру.			
Семінар – розгорнута бесіда Види туризму паломницько-релігійного характеру	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття релігійного туризму, місце релігійного туризму в системі туристичної діяльності, мотивація вибору релігійного туризму, релігія як основа релігійного туризму, сутність та типи релігій, різновиди релігійного туризму, паломницький туризм, релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості, форми, типи та категорії релігійного туризму. Релігійний туризм у християнстві, православні об'єкти в Україні, католицькі об'єкти в Україні. Центри християнства в світі. Релігійний туризм в ісламі, буддизмі, іудаїзмі, індуїзмі. Особливості розробки релігійних турів, релігійні тури на гору Афон, релігійні поїздки на хадж у Мекку, особливості практичної організації мандрівок до Індії, Непалу, Тибету, організація релігійних турів в Україні. Джерело [3 – 5, 7, 10]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, Обговорення проблемних питань
Семінар – розгорнута бесіда Освітній туризм в Україні та світі	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття ділового туризму, місце ділового туризму в загальній класифікації видів туризму, мотивація вибору ділового туризму, сегмент споживчого ринку ділового туризму, ресурсна база ділового туризму. Особливості організації подорожі з діловою метою, транспортне забезпечення подорожі, розміщення, харчування, культурно-розважальна програма для ділових туристів. Джерело [4, 6 - 10]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, обговорення проблемних питань
Семінар – обговорення проблемних питань Особливості організації розважально-ігрового туризму	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття розважального туризму, сегмент споживчого ринку розважального туризму, ресурсна база, вакаційні зони як центри розважального туризму, парки атракціонів, тематичні парки розваг, парки Діснея. Азартна гра як ресурс розважально-ігрового туризму, мотивація вибору азартної гри як виду розваг, особливості організації обслуговування туристів, режим доби, розміщення, харчування, основні центри азартної гри в світі. Поняття хобі-туризму, хобі як мотивація до подорожі, різновиди хобі-турів, гра як хобі, гольф-клуби, тенісні клуби, бридж-клуби, засіб пересування як хобі, автотуризм, велотуризм, яхтинг, кінний туризм, колекціонування як хобі, клуби	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, обговорення проблемних питань

		колекціонерів, аукціони як події хобі-туризму. Особливості організації екстремального і природного туризму. Джерело [1, 4, 8, 11]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань	
Семінар запитань і відповідей Види спеціалізованого туризму на території України	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Специфіка і особливості рекреаційного туризму, об'єкти культурно-пізнавального туризму, анімаційні види туризму, подієві види туризму в Україні, релігійний туризм, діловий туризм, інші види туризму України Джерело [1, 2, 11]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка зібраної інформації
Семінар запитань і відповідей Особливості розвитку спеціалізованого туризму в Україні	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Характеристика видів спеціалізованого туризму Джерело [1, 2, 11]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка зібраної інформації
Разом змістовий модуль 2	48		
Разом	96		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності											
	Загальні					Предметно-спеціальні						
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	
1. Знання історії розвитку спеціалізованих напрямків туристичної галузі в міжнародному просторі та в умовах вітчизняного розвитку суспільства;						+						
2. Знання світових та регіональних систем і комплексів туристичної спеціалізації, в яких отримали розвиток напрямки спеціалізованого туризму;							+					
3. Знання структуру напрямів спеціалізованого туризму світу;									+			
4. Знання різновиди спеціалізованого туризму світу й України та особливості їх функціонування;												+
5. Знання основних показників, що характеризують тенденції розвитку світового ринку спеціалізованих туристичних послуг;							+					
6. Знання особливостей функціонування світового культурного, політичного та соціального середовища країн світу;							+					
7. Уміння характеризувати потенціал регіону (окремо взятої території, локальної ділянки) за наявністю спеціалізованих напрямів туристичної галузі, з подальшим виявлення найбільш цікавих туристичних об'єктів;											+	
8. Уміння аналізувати різноманітний туристичний потенціал певного регіону (території, місцевості, туристичної ділянки), згідно з найбільш привабливими для даного регіону напрямками;						+						
9. Уміння визначити найбільш перспективний напрямок подальшого розвитку туристичної галузі, спираючись на природні та природоохоронні об'єкти, особливості клімату, мінералізації водних ресурсів тощо;											+	
10. Уміння характеризувати туристичні системи і світу за їх придатністю до створення ідеальних умов для розвитку різноманітних видів спеціалізованого туризму;							+					
11. Уміння оцінювати потенціал природоохоронної діяльності у туристичних									+			

x комплексах;												
12. Здатність орієнтуватись в галузевій туристичній структурі країн світу;							+					
13. Здатність втілювати набуті практичні навички у повсякденному житті;							+					
14. Здатність використовувати набуті базові знання про структуру, функціонування, особливості різноманітних напрямів спеціалізованого туризму в світі;											+	
15. Здатність розуміння соціальної відповідальності туристичного підприємства;										+		

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2	1	-	1		4,0
Тема 2	1	1	1	1		4,0
Тема 3	1	1	1	1		4,0
Тема 4	2	1	1	1		5
Тема 5	1	-	1	1	5	8,0
Разом змістовий модуль 1	7	4	4	5	5	25
Змістовий модуль 2						
Тема 1	1	1	1	1		4,0
Тема 2	0,5	0,5	1	2		4,0
Тема 3	0,5	1	0,5	1		3

Тема 4	1	1	1	1		4
Тема 5	1	1	1	1	6	10
Разом змістовий модуль 2	4	4,5	4,5	6	6	25
Разом						50

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма / А.В. Бабкин –Ротов на Дону: Феникс, 2008.- 252с.
2. Бочелюк С.А. Дозвіллезнавство // С.А.Бочелюк : Підручник.: Кондор, 2005. – 408 с.
3. Квартальнов В.А. Туризм / В. А. Квартальнов. – М. Фінанси і Статистика. 2002, - 320с.
4. Масляк П.О. Рекреаційна географія /П.О. Масляк. -К.: Знання, 2008. - 343 с.
5. Любіцева О.О. ринок туристичних послуг як об'єкт організації туризму / О.О. Любіцева Українська географія. – 2003р. №2.
6. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства / П.Р. Пуцентейло. – навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344с.

Допоміжна

7. Байлик С.І., Кравець О.М. Організація анімаційних послуг в туризмі // С.І. Байлик : Навч. посібник. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 197с.
8. Бочелюк С.А. Дозвіллезнавство // С.А.Бочелюк : Підручник.: Кондор, 2005. – 408 с.
9. Гаранин Н. И., Булыгина И. И. Менеджмент туристской и гостиничной анимации / Н.И. Гаранин - М.: Советский спорт, 2009. — 436 с.
- 10 Зорин И.В., Квартальнов В.А. Энциклопедия туризма. — М.: Финансы и статистика, 2008. - 368 с.
11. Євдокименко В. Регіональна політика розвитку туризму. — Чернівці: Прут, 1996. - 288 с.
12. Кифяк В. Сфера рекреації та туризму як складова регіональної економічної системи. // Формування ринкових відносин в Україні. - 2006. -№ 11. - с. 1-119
13. Татаринцева А.С. Концептуальні підходи до формування державної політики планування й регулювання партнерських відносин у сфері туризму / А.С.Татаринцева// Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво.- 2009.- № 2.- С. 204-208.

14. Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах // І.В. Петрова. : Підручник.: Кондор, 2005. – 408 с.
15. Устименко Л. М. Історія туризму: Навчальний посібник. / Л. М., Устименко І.Ю. Афанасьєв – К., Альтер-прес, 2005. – 320с.
16. Старовойтенко В. Принципи систематизації видів туризму. Економіка України./ В. Старовойтенко– 2002. - №5. – С. 48-53
17. Туристичний словник Олександра Бей дика // Міжнародний туризм. – 1999р. - №1. С.62-63.

Інформаційні ресурси

18. <http://www.world-tourism.org> – інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації, який також містить інформацію національних туристичних адміністрацій країн, що входять до ЮНВТО, статистичні дані.
19. <http://www.travel.com.ua> – Всеукраїнський Союз асоціацій, підприємств та організацій туристичної сфери «УкрСоюзТур».
20. <http://www.greentour.com.ua> – спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму.
21. <http://www.utis.com.ua> – українська інформаційна система.
22. <http://www.tour-spravka.kiev.ua> – довідка по туризму.
23. <http://www.visas.com.ua> – новини зі світу туризму.

ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ТА
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1.

Основи спеціалізованого туризму. Види туризму рекреаційного і культурно-пізнавального характеру.

Тема 1. Предмет та завдання курсу. Сегментація ринку спеціалізованого туризму

Семінар - розгорнута бесіда

План заняття:

1. Відмінність спеціалізованого туризму від масового.
2. Географія спеціалізованого туризму.
3. Залежність процесу організації спеціалізованого туру від зовнішніх чинників: соціально-економічного, політичного, культурного, екологічного, види послуг у системі спеціалізованого туризму.
4. Особливості сегментації ринку спеціалізованого туризму.

Рекомендовані терміни для укладання термінологічного словника: *масовий туризм, спеціалізований туризм, сегментація, ринок спеціалізованого туризму.*

Дати відповідь на наступні питання (ситуаційні завдання)

1. Дати характеристику основних передумов виникнення спеціалізованих подорожей.
2. Розкрийте значення використання електронних баз даних, інформаційних електронних видань і інформаційних сайтів для функціонування і розвитку спеціалізованого туризму.
3. Охарактеризувати суспільні функції спеціалізованого туризму.
4. Охарактеризувати спеціалізовані туристичні видання.
5. Розкрити роль спеціалізованого туризму у міжнародному, внутрішньому й іноземному туризмі в Україні.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1. Які існують підходи до класифікації туризму? (за напрямом туристського потоку; за географічною ознакою; за метою подорожі).

Завдання 2. Які складові класифікації туризму за метою подорожі? (рекреаційний туризм, лікувально-оздоровчий туризм, пізнавальний туризм (екскурсійний), спортивний туризм, етнічний, релігійний).

Завдання 3. Проаналізувати перспективи розвитку спеціалізованого туризму до 2020 р. (за рахунок збільшення обігу даного сектору, кількості міжнародних ділових поїздок тощо).

Тема 2. Природні та культурні комплекси як елементи рекреаційної системи

Семінар запитань і відповідь

План заняття:

1. Властивості природних комплексів як підсистем рекреаційної системи.
2. Атрактивність природних комплексів.
3. Культурно-історичні пам'ятники в системі рекреаційно-туристського обслуговування.
4. Проаналізувати туристично-рекреаційні ресурси Дніпропетровської області та розробити перспективну програму обслуговування в рамках лікувально-оздоровчого туризму.

Рекомендовані терміни для укладання термінологічного словника: *рекреація, рекреаційні потреби, рекреаційний час, рекреаційна діяльність.*

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Обґрунтуйте пріоритетні напрямки розвитку туризму на прикладі окремого регіону (за вибором). Охарактеризуйте, які передумови для цього має обраний регіон. Чи є перспективним для обраного регіону спеціалізований туризм? Які є умови і перешкоджання для його розвитку в регіоні?

2. Охарактеризуйте особливості розвитку рекреаційної сфери як самостійної індустрії.

3. Зв'язок рекреаційної діяльності з природоохоронними заходами (навести приклади).

4. Особливості формування різних типів рекреаційних установ з урахування характеру й динаміки потреб і їхніх послуг.

5. Основні ознаки культурних комплексів рекреаційної системи в різні історичні періоди.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1. Охарактеризуйте особливості архітектурних споруд, які задовольняли рекреаційні потреби людини в різні епохи.

Завдання 2. Архітектура середовища відпочинку (архітектурно-художня композиція).

Завдання 3. Що є найважливішим критерієм формоутворення як архітектурного, так і предметного середовища?

Завдання 4. Особливості еволюції архітектурного середовища відпочинку в період Середньовіччя та епохи Відродження.

Завдання 5. Охарактеризуйте основні складові загального комфорту внутрішнього простору рекреаційних комплексів.

Тема 3. Сегментація лікувального туризму та особливості організації лікувальних турів

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Сутність і характерні риси лікувально-оздоровчого туризму.
2. Розвиток санаторно-курортного лікування в Україні та за кордоном.
3. Організація лікувального туризму і створення лікувально-профілактичних установ на базі нових перспективних лікувально-оздоровчих методів.
4. Тенденції розвитку сучасної курортології.

Рекомендовані терміни для укладання термінологічного словника: *спа-лікувальний туризм, лікувально-оздоровчий туризм, санаторно-лікувальний туризм.*

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Яка оздоровча технологія лежить в основі лікувального туризму?
2. Охарактеризуйте лікувальну дію ландшафтотерапії?
3. Напрями розвитку сучасної курортно-рекреаційної сфери в Україні.
4. Розвиток інноваційних центрів здоров'я в Україні протягом останніх років.
5. Особливості класифікації лікувально-оздоровчих закладів у туристичній індустрії.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1. Проаналізувати туристично-рекреаційні ресурси Дніпропетровської області та розробити перспективну програму обслуговування в рамках лікувально-оздоровчого туризму.

Завдання 2. Проаналізувати статистичні дані щодо частки лікувального туризму у світовому туристичному обороті.

Завдання 3. Проаналізувати особливості розвитку спа-закладів в Україні та світі.

Завдання 4. Проаналізувати концепції розвитку курортів в різних країнах.

Завдання 5. Охарактеризувати обсяги спа на різних світових ринках.

Тема 4. Особливості організації культурно-пізнавальних подорожей

Семінар – дискусія

План заняття:

1. Методологічні засади організації пізнавальних турів в українській науці.
2. Сутність структури та різновиди пізнавального туризму.
3. Тематичні різновиди пізнавальних турів.
4. Особливості організації маршрутних пізнавальних турів.

5. Географія найбільш атрактивних маршрутів та регіонів розвитку культурно-пізнавального туризму.

Рекомендовані терміни для укладання термінологічного словника: *пізнавальний туризм, екскурсійний туризм, культурні об'єкти, культурні ресурси, пізнавально-культурний туризм, туристські подорожі.*

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Особливості екскурсії як різновиду культурно-пізнавальних послуг.
2. Рекламно-інформаційна підтримка під час подорожі.
3. Особливості організації культурно-пізнавальних подорожей (на прикладі однієї країни).
4. Організація комерційних туристських подорожей.
5. Культурно-пізнавальний туризм на прикладі Дніпропетровської області.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1. Розкрити особливості організації культурно-пізнавального туру до країни Західної Європи.

Завдання 2. Охарактеризувати культурно-пізнавальний потенціал Криворіжжя.

Завдання 3. Розробити культурно-пізнавальний тур за темою: «.....».

Завдання 4. Особливості організації програм культурно-пізнавального туризму в Україні.

Завдання 5. Дослідити методику розробки культурно-пізнавального туристичного маршруту.

Тема 5. Різновиди подієвого туризму

Семінар – бесіда

План заняття:

1. Теоретичні аспекти розвитку подієвого туризму в Україні та світі.
2. Суспільні функції подієвого туризму.
3. Подієвий туризм в Україні як складова індустрії гостинності.

Рекомендовані терміни для укладання термінологічного словника: *подієвий туризм, подієві ресурси, індустрія гостинності.*

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Розкрити особливості фестивального руху в Україні.
2. Особливості організації подієвих турів.
3. Охарактеризувати можливості України для розвитку подієвого туризму.
4. Подієвий туризм як складова культурного туризму.

5. Охарактеризувати особливості подієвого туризму.

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Практичні завдання.*

Завдання 1. В чому полягає інноваційність подієвого туризму?

Завдання 2. Перерахувати гальмуючі фактори, які негативного впливають на розвиток подієвого туризму.

Завдання 3. Підготувати мультимедійну презентацію на тему: «Подія як туристичний ресурс».

Завдання 4. В чому полягає мультиплікаційний ефект подієвого туризму?

Завдання 5. Що таке «віртуальні івенти»?

Змістовий модуль 2.

Види спеціалізованого туризму релігійного, ділового, анімаційного характеру

Семінар 6. Види туризму паломницько-релігійного характеру

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Поняття релігійного туризму.

2. Різновиди релігійного туризму.

3. Описи паломництв як важливі історичні джерела.

4. Класифікація видів паломництва за різними ознаками.

5. Країни, що традиційно вважаються центрами релігійного паломництва.

Рекомендовані терміни для укладання термінологічного словника: *релігійний туризм, паломницький туризм, релігійний тур, християнське паломництво.*

1. *Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Дайте характеристику одному з місць світового паломництва.

2. Охарактеризувати причини здійснення паломництва.

3. Охарактеризувати езотеричний туризм як вид релігійного туризму.

4. Діяльність турніри по організації релігійних турів.

5. Стратегія формування релігійного туризму в Україні та світі.

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Практичні завдання.*

Завдання 1. Найпопулярніші країни рибальського туризму: характеристика та стан розвитку.

Завдання 2. Навести приклади організації романтичного туризму.

Завдання 3. Дати характеристику специфічних рис християнських паломництв.

Завдання 4. Дати характеристику трьох форм релігійного туризму (паломництва, екскурсійних турів по релігійній тематиці, спеціалізованих турів).

Завдання 5. Основні споживачі релігійного туризму.

Семінар 6. Освітній туризм в Україні **Семінар-бесіда**

План заняття:

1. Технологічні особливості організації освітніх турів.
2. Розуміння туризму як специфічної форми освіти.
3. Регіональні особливості розвитку освітнього туризму.
4. Освітній туризм та формування навичок самоосвіти.

Рекомендовані терміни для укладання термінологічного словника: *освітній туризм, подорожі з освітньою метою, соціальна мобільність.*

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Визначити сутність і зміст поняття «освітній туризм».
2. Охарактеризувати взаємозв'язок освітнього туризму та соціальної мобільності населення.
3. Охарактеризувати мотиви освітніх подорожей.
4. Туризм як неформальний вид освіти.
5. Проаналізувати історію розвитку освітнього туризму.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1. Характеристика масових ознак в освітньому туризмі.

Завдання 2. Охарактеризувати передумови розвитку освітнього туризму.

Завдання 3. Учні поїздки як найпоширеніший продукт освітнього туризму.

Завдання 4. Мовні курси та академічні програми в структурі освітнього туризму.

Завдання 5. Перспективи розвитку освітнього туризму в Україні.

Семінар 8. Особливості організації розважально-ігрового туризму **Семінар-обговорення проблемних питань**

План заняття:

1. Головне завдання ігрового туризму.
2. Характеристика видів ігрового туризму.
3. Арт-туризм.
4. Конкурсно-ігрові програми в розважальному туризмі.

Рекомендовані терміни для укладання термінологічного словника:

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Принципи організації розважальної та спортивної анімації.
2. Культурно-розважальні елементи в організації туристичних подорожей.
3. Особливості використання ігрових елементів у розважальній діяльності.
4. Охарактеризувати ресурси розважального туризму.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання:

Завдання 1. Характеристика особливостей організації анімаційних шоу.

Завдання 2. Законодавці моди на ігровий туризм.

Завдання 3. Підготувати мультимедійну презентацію «Незвичайні види туризму».

Семінар 9. Види спеціалізованого туризму на території України Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Класифікація видів спеціалізованого туризму в Україні.
2. Спортивний туризм як вид спеціалізованого туризму.
3. Екзотичний та екстремальний туризм.
4. Гастрономічний туризм та його види.

Рекомендовані терміни для укладання термінологічного словника:

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Охарактеризувати особливості розвитку винного туризму в Україні.
2. Популяризація активних видів спеціалізованого туризму (пригодницького та екологічного).
3. Просування релігійного туризму на туристичний ринок України.
4. Розвиток спортивно-оздоровчого виду туризму в Україні.
5. В чому полягає сутність екстремального туризму?

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1. Проаналізувати інформацію Державної служби статистики України щодо розвитку пізнавального туризму в Україні.

Завдання 2. Проаналізувати перспективи паркового туризму в Дніпропетровській області.

Завдання 3. Проаналізувати діяльність Української асоціації активного та екологічного туризму.

Завдання 4. Стан та перспективи розвитку релігійного туризму в Україні.

Семінар 10. Особливості розвитку спеціалізованого туризму в Україні

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Просування релігійного туризму на туристичний ринок України.
 2. Розвиток вело туризму у західних регіонах України.
 3. Особливості розвитку спеціалізованого туризму в залежності від місцевої спеціалізації.
 4. Особливості формування спеціалізованого туристичного продукту.
- Рекомендовані терміни для укладання термінологічного словника:

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Характеристика розвитку спеціалізованого туризму в посткомуністичних країнах.
2. Історія розвитку зеленого сільського туризму: світовий досвід.
3. Особливості і перспективи розвитку екологічного та сільського туризму в Україні та світі.
4. Релігійний туризм та паломництво.
5. Релігійний туризм екскурсійно-пізнавального спрямування.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1. Яка функція спеціалізованого туризму дає можливість одержувати спеціальні знання щодо сакральних об'єктів?

Завдання 2. Яка функція спеціалізованого туризму збагачує ментальність і культуру населення, сприяє відродженню забутих традицій та обрядів?

Завдання 3. Що таке спелеотуризм?

**ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

Змістовий модуль 1

Основи спеціалізованого туризму. Види туризму рекреаційного і культурно-пізнавального характеру.

Тема 1. Предмет та завдання курсу. Сегментація ринку спеціалізованого туризму

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Завдання 1. Планування стратегії сегментації ринку спеціалізованого туризму.

Завдання 2. Охарактеризуйте стан розвитку в Україні професійного спеціалізованого туризму.

Завдання 3. Інструмент узгодження інтересів покупців і продавців туристичного продукту.

Завдання 4. Критерії сегментації ринку спеціалізованого туризму.

Завдання 5. Сегментування за географічними параметрами.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Просторово-тимчасове, унікальне явище, яке під час взаємодії зі споживачами туристичних послуг створює популярний туристичний продукт

- A. подієвий туризм
- B. молодіжний туризм
- C. спортивний туризм
- D. релігійно-паломницький туризм

2. Різновид ділового туризму, тобто туристичні поїздки (зазвичай групові), що надаються адміністрацією підприємств і установ своїм співробітникам на виключно пільгових умовах або безкоштовно як премії за високі виробничі показники

- A. індивідуальний туризм
- B. інтенсив-туризм
- C. культурний туризм
- D. спеціалізований туризм

3. Лікувально-оздоровчий туризм

A. включає поїздки з метою ознайомлення з природними і історико-культурними пам'ятками, музеями, театрами

- В. обумовлений потребою в лікуванні різного роду захворювань і оздоровленні організму після перенесених захворювань
- С. охоплює подорожі із службовими або професійними цілями без отримання доходів за місцем тимчасового перебування
- Д. переслідує мету відвідування місця «народження або походження родини»

4. Тури для гурманів та любителів смачної їжі

- А. груповий туризм
- В. спортивний туризм
- С. паломницький туризм
- Д. гастрономічний туризм

5. Пізнавальний туризм (екскурсійний)

- А. включає поїздки з метою ознайомлення з природними і історико-культурними пам'ятками, музеями, театрами
- В. охоплює подорожі із службовими або професійними цілями без отримання доходів за місцем тимчасового перебування
- С. переслідує мету відвідування місця «народження або походження родини»
- Д. всі відповіді вірні

Література:

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма / А.В. Бабкин –Ротов на Дону: Феникс, 2008.- 252с.
2. Бочелюк С.А. Дозвіллезнавство // С.А.Бочелюк : Підручник.: Кондор, 2005. – 408 с.
3. Квартальнов В.А. Туризм / В.А. Квартальнов. – М. Фінанси і Статистика, 2002, - 320с.
4. Масляк П.О. Рекреаційна географія /П.О. Масляк. -К.: Знання, 2008. - 343 с.
5. Любіцева О.О. ринок туристичних послуг як об'єкт організації туризму / О.О. Любіцева Українська географія. – 2003р. №2.
6. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства / П.Р. Пуцентейло. – навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344с.

Тема 2. Природні та культурні комплекси як елементи рекреаційної системи

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Основи формування логістичної рекреаційної системи.
2. Рекреаційне навантаження на природні рекреаційні комплекси.
3. Історико-культурні рекреаційні ресурси.
4. Особливості взаємодії елементів різних рекреаційних систем.
5. Територіально-рекреаційні системи як елемент господарської системи.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Подорожі наукового та дослідницького характеру, які здійснюються з метою дослідження території, спортивного маршруту або природних об'єктів

- A. форуми
- B. експедиції
- C. турпоходи
- D. турмандрівки

2. Основним документом туристичної групи на здійснення походів I-VI категорії складності

- A. маршрутка книжка
- B. маршрутний лист
- C. щоденник
- D. правила

3. Вид міжнародної туристської подорожі, пов'язаний зі знайомством туристів з національними культурами, звичаями, традиціями в країні перебування

- A. паломницький туризм
- B. культурний туризм
- C. релігійний туризм
- D. екстремальний туризм

4. Турпоїздка з використанням того чи іншого транспортного засобу не тільки для переміщення, але і для тимчасового проживання, харчування та обслуговування

- A. круїз
- B. караванінг
- C. бізнес-тур
- D. інтенсив-туризм

5. Вид туристської діяльності юнацтва і підлітків, що реалізовується як в рамках національних кордонів, так і на регіональному та світовому рівнях

- A. музейний туризм
- B. освітній туризм

- С. молодіжний туризм
- Д. релігійний туризм

Література:

- 1 Большой Глоссарий терминов международного туризма / Под ред. М.Б. Биржакова, В.И. Никифорова. – СПб.: Издательский дом Герда, Невский Фонд, 2002. – 704 с.
- 2 Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія і практика: Навч. Посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.
- 3 Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. / М.П. Кляп, Ф.Ф. Шандор. – К. : Знання, 2011. – 334 с
- 4 Федорченко В.К. Готельне господарство: основні показники, оцінка якості послуг : навч. посіб. / В.К. Федорченко, І.М. Мініч. – К. : Логос, 1999. – 76 с.
- 5 Федорченко В.К. Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму / В.К. Федорченко. – К. : Слово, 2004 . – 471 с.

Тема 3. Сегментація лікувального туризму та особливості організації лікувальних турів

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:
 1. Особливості вибору оздоровчих і лікувальних турів.
 2. Організація дозвілля в санаторно-курортних закладах.
 3. Міжнародні туристичні організації та їх роль у розвитку лікувального туризму.
 4. Сутність та особливості спортивно-подієвого туризму в Україні.
 5. Географія лікувально-оздоровчого туризму.
3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Лікувально-оздоровчий туризм

- А. включає поїздки з метою ознайомлення з природними і історико-культурними пам'ятками, музеями, театрами
- В. обумовлений потребою в лікуванні різного роду захворювань і оздоровленні організму після перенесених захворювань
- С. охоплює подорожі із службовими або професійними цілями без отримання доходів за місцем тимчасового перебування
- Д. переслідує мету відвідування місця «народження або походження родини»

2. Пізнавальний туризм (екскурсійний)

- A. включає поїздки з метою ознайомлення з природними і історико-культурними пам'ятками, музеями, театрами
- B. охоплює подорожі із службовими або професійними цілями без отримання доходів за місцем тимчасового перебування
- C. переслідує мету відвідування місця «народження або походження родини»
- D. всі відповіді вірні

3. Специфічний вид споживчих послуг, до яких входять послуги готельної сфери, підприємств громадського харчування, станції ремонту та обслуговування, пунктів прокату, підприємств розваг і відпочинку

- A. послуги екскурсовода
- B. туристські послуги
- C. інформаційні послуги
- D. рекреаційні послуги

4. Система окремих сегментів туризму, в основу виділення яких поставлена певна мета подорожі

- A. дитячий
- B. сімейний
- C. спеціалізований
- D. екстремальний

5. Подорож однієї людини за власною програмою

- A. індивідуальний туризм
- B. туристична поїздка
- C. комерційний туризм
- D. спеціалізований туризм

Література:

1. Зорин І.В., Каверина Т.П., Квартальнов В.А. Туризм как вид деятельности М.: Финансы и статистика, 2000. - 310 с.
2. Квартальнов В.А. Туризм: Учебник. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 320 с
3. Лойко О.Т. Туризм и гостиничное хозяйство: [Уч. пособие]. – Томск, Изд-во ТПУ, 2005 – 152 с.
4. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг: Геопросторові аспекти. – 2 – ге вид., перероб. Та доп. – К.: Альтерпрес, 2013. – 324 с.
5. Мальська М.П., Антонов Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
6. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 232 с.

Тема 4. Особливості організації культурно-пізнавальних подорожей
Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Культурний туризм як чинник міжкультурної комунікації.
2. Основні культурні проекти ЮНЕСКО та Міжнародної туристичної організації.
3. Культурно-пізнавальна складова як чинник соціально-економічного розвитку суспільства.
4. Основні особливості і мотиви подорожей.
5. Культурно-пізнавальний туризм Дніпропетровщини.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Різновид туризму, специфіка якого полягає у використанні туристського потенціалу музеїв і прилеглих до них територій

- A. молодіжний
- B. паломницький
- C. етнічний
- D. музейний

2. Вид туризму, який здійснюється людьми на місця свого історичного проживання

- A. етнічний
- B. музейний
- C. освітній
- D. релігійний

3. Вид туризму, пов'язаний з організацією нестандартних турів в екзотичні й екологічно чисті природні резервації, з незвичайними нетрадиційними транспортними засобами

- A. самодіяльний
- B. організований
- C. паломницький
- D. пригодницький

4. Вид подорожі, пов'язаний з активними способами пересування за маршрутом і звершений людиною в рекреаційних та спортивних цілях

- A. внутрішній туризм

- В. спортивний туризм
- С. виїзний туризм
- Д. активний туризм

5. Спелеотуризм

- А. релігійний туризм
- В. екотуризм
- С. соціальний туризм
- Д. спортивний туризм

Тема 5. Різновиди подієвого туризму

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:
 1. Подієвий туризм – важлива складова індустрії гостинності міста.
 2. Значення фестивального туризму у розвитку регіонів.
 3. Етнофестивальний туризм в Україні та світі.
 4. Місце подієвого туризму в системі туристичної індустрії.
 5. Особливості розвитку родієвого туризму на прикладі однієї з областей України.
3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Переважна форма подорожі на ринку інсентив-туризму

- А. індивідуальна
- В. групова
- С. змішана
- Д. регулярна

2. Не має прямого впливу на подієвий туризм

- А. відпочинок
- В. сезонність
- С. спілкування
- Д. поведінка

3. Середня тривалість європейських інсентив-турів

- А. 1-3 доби
- В. 3-7 діб
- С. 2-4 доби

D. 4-6 діб

4. Поява подієвого туризму зумовлена

- A. збереженням навколишнього середовища
- B. поведінкою людей
- C. потребою споживачів у нових емоціях та враженнях
- D. усі відповіді вірні

5. Подієвий туризм можна класифікувати

- A. за умовами відпочинку
- B. за характером самоорганізації
- C. за національними святами
- D. за масштабом і тематикою події

Література:

1 Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: [підручник] / За ред. В. Ф. Орлова / Т. Г. Сокол. - К.: Грамота, 2009. - 264 с.

2 Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку. - Тернопіль, «Терно-граф». - 2008 - 976 с.

3 Тягунова Н. М. Основи організації туристичного бізнесу. Кредитно-модульний курс: [навч. посібник] / Н. М. Тягунова. - К. : Центр учбової літератури, 2014. - 130 с.

4 Федорченко В. Х. Туристський словник-довідник: [навч. посіб.] / В. Х. Федорченко, І. М. Мініч. - К. : Дніпро, 2000. - 54 с.

5 Холловой Дж. К. Туристический бизнес: пер. с 7-го англ. изд. / Дж. К. Холловой, Н. Тейлор. - К. : Знання, 2007. - 798 с.

6 Чорненька Н. Організація туристичної індустрії: [навч. посіб.] / Н. Чорненька. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 388 с.

Змістовий модуль 2. Види спеціалізованого туризму релігійного, ділового, анімаційного характеру

Тема 6. Види туризму паломницько-релігійного характеру

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1) Пояснити вислів: «сене паломництва визначається характером релігійної свідомості».

2) Просування релігійного туризму на туристичний ринок України.

3) Види туризму паломницько-релігійного характеру.

4) Розвиток релігійного туризму як шлях до відновлення туристичної галузі.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Сегментація подієвого туризму залежить

A. від популярності заходу

B. від напрямку та цільової направленості події

C. від особливостей природного середовища

D. від особливостей етнографічного середовища

2. Вид туризму орієнтований на відвідування місцевості в певний час, пов'язаний з якою-небудь подією

A. спортивний туризм

B. релігійно-паломницький туризм

C. подієвий туризм

D. екстремальний туризм

3. Будь-яка діяльність чи вигода, яку надають клієнтові на спеціалізованих територіях поза місцем його постійного проживання, й у вільний від роботи час, щоб відновити його фізичні та психологічні сили, задовольнити спортивні, оздоровчі, пізнавальні інтереси

A. рекреаційна послуга

B. рекреаційний продукт

C. рекреаційна пропозиція

D. рекреаційний мотив

4. Запропонований рекреаційними установами комплекс заходів із відпочинку, оздоровлення та лікування населення за певний проміжок час

A. потреби в оздоровленні і лікуванні

B. пропозиція на ринку рекреаційних послуг

C. нерівномірність попиту і пропозиції

D. попит на рекреаційні послуги

5. Один із наймасовіших видів активного відпочинку населення, метою якого є спілкування з природою, знайомство з життям та побутом свого регіону, краю та країни

A. навчально-тренувальні збори

B. багатоденні походи

C. туристичні експедиції

D. походи вихідного дня

Література:

1. Зорин И.В., Каверина Т.П., Квартальнов В.А. Туризм как вид деятельности М.: Финансы и статистика, 2000. - 310 с.
2. Квартальнов В.А. Туризм: Учебник. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 320 с
3. Лойко О.Т. Туризм и гостиничное хозяйство: [Уч. пособие]. – Томск, Изд-во ТПУ, 2005 – 152 с.
4. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг: Геопросторові аспекти. – 2 – ге вид., перероб. Та доп. – К.: Альтерпрес, 2013. – 324 с.
5. Мальська М.П., Антонов Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
6. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 232 с.

Тема 7. Освітній туризм в Україні

Форми контролю: опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:
 1. Охарактеризувати мотиви освітніх подорожей від бажання з користю для саморозвитку провести вільний час, перебуваючи на відпочинку за межами звичного середовища, до прагнення реалізувати власні пізнавальні інтереси, набути нових знань та умінь, спеціально переміщуючись для цього у ті країни і регіони, де можна задовольнити ці потреби з максимальною ефективністю.
 2. Історія освітнього туризму часів Античності (подорожі вчених греків і римської аристократії).
 3. Аналіз поглядів Ж.Ж. Руссо і Дж. Локка щодо подорожей як необхідної складової навчання і виховання.
 4. Охарактеризувати одну з найважливіших передумов, що визначають обставини розвитку освітнього туризму: лібералізація сфери міжнародних відносин та стиснення географічного простору за рахунок прогресу на транспорті, що сприяє зростанню мобільності людей, створює можливості осягнути природне різноманіття та культурну спадщину людської цивілізації; глобалізація світового інформаційного простору, що сприяє збільшенню обсягів доступної для засвоєння сучасною людиною інформації, створюючи плідне підґрунтя для саморозвитку.
 5. Охарактеризувати значення інтенсифікації стилю життя людини як передумови розвитку освітнього туризму.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Подорожі наукового та дослідницького характеру, які здійснюються з метою дослідження території, спортивного маршруту або природних об'єктів

- A. походи вихідного дня
- B. експедиції
- C. багатоденні походи
- D. навчально-тренувальні збори

2. Вперше термін "спеціалізований туризм" з'являється в роботі

- A. М.П. Крачила
- B. В. В. Бабарицької
- C. О. Малиновської
- D. С.В. Дутчак

3. Туристські відвідування малозмінних або незмінених територій, що володіють унікальними природними й історико-культурними ресурсами, які відповідають основним принципам стійкого розвитку туризму

- A. соціальний туризм
- B. екологічний туризм
- C. паломницький туризм
- D. спортивний туризм

4. Один із наймасовіших видів активного відпочинку населення, метою якого є спілкування з природою, знайомство з життям та побутом свого регіону, краю та країни

- A. туристичні мандрівки
- B. категорійні маршрути
- C. некатегорійні походи
- D. походи вихідного дня

5. Комплексна багатогранна діяльність, яка охоплює проведення часу на природі, фермі або приватному домогосподарстві

- A. екологічний туризм
- B. сільський туризм
- C. соціальний туризм
- D. паломницький туризм

Література:

1. Зорин І.В., Каверина Т.П., Квартальнов В.А. Туризм как вид деятельности М.: Финансы и статистика, 2000. - 310 с.
2. Квартальнов В.А. Туризм: Учебник. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 320 с

3. Лойко О.Т. Туризм и гостиничное хозяйство: [Уч. пособие]. – Томск, Изд-во ТПУ, 2005 – 152 с.
4. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг: Геопросторові аспекти. – 2 – ге вид., перероб. Та доп. – К.: Альтерпрес, 2013. – 324 с.
5. Мальська М.П., Антонов Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
6. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 232 с.

Тема 8. Особливості організації розважально-ігрового туризму

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:
 1. Функції туристської анімації.
 2. Організація спортивної анімації.
 3. Особливості організації дозвілля в туристичних комплексах.
 4. Соціально-культурна анімація як вид дозвілля.
 5. Анімація як складова розвитку сталого туризму в Україні.
3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Внутрішній туризм

- A. подорожі резидентів однієї країни в яку-небудь іншу країну
- B. подорожі нерезидентів в межах державних кордонів якої-небудь країни
- C. подорожі громадян в межах державних кордонів власної країни
- D. подорожі з метою ознайомлення з природними і історико-культурними пам'ятками

2. Туристична послуга, що забезпечує задоволення духових, естетичних та інформаційних потреб туриста

- A. похід
- B. екскурсія
- C. подорож
- D. туристичний маршрут

3. Туристична література рекламно-інформаційного характеру, яка розрахована на широке поле читачів, називається

- A. туристичним бюлетенем

- В. туристичним журналом
- С. туристичним словником
- Д. туристичною енциклопедією

4. Туристські відвідування малозмінних або незмінених територій, що володіють унікальними природними й історико-культурними ресурсами, які відповідають основним принципам стійкого розвитку туризму

- А. соціальний туризм
- В. екологічний туризм
- С. паломницький туризм
- Д. спортивний туризм

5. Тури тривалістю у світловий день

- А. сезонний туризм
- В. авіаційний туризм
- С. одноденний туризм
- Д. річковий туризм

Література:

1 Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: [підручник] / За ред. В. Ф. Орлова / Т. Г. Сокол. - К.: Грамота, 2009. - 264 с.

2 Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку. - Тернопіль, «Терно-граф». - 2008 - 976 с.

3 Тягунова Н. М. Основи організації туристичного бізнесу. Кредитно-модульний курс: [навч. посібник] / Н. М. Тягунова. - К. : Центр учбової літератури, 2014. - 130 с.

4 Федорченко В. Х. Туристський словник-довідник: [навч. посіб.] / В. Х. Федорченко, І. М. Мініч. - К. : Дніпро, 2000. - 54 с.

5 Холловой Дж. К. Туристический бизнес: пер. с 7-го англ. изд. / Дж. К. Холловой, Н. Тейлор. - К. : Знання, 2007. - 798 с.

6 Чорненька Н. Організація туристичної індустрії: [навч. посіб.] / Н. Чорненька. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 388 с.

Тема 9. Види спеціалізованого туризму на території України

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:
 - 1) Основні види заповідних територій, що використовуються в туризмі.
 - 2) Спеціалізовані туристичні інтернет-сайти.

- 3) Особливості управління туристичними дестинаціями.
- 4) Аграрний туризм як вид підприємництва.
- 5) Можливості розвитку кінотуризму в Україні.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Один із наймасовіших видів активного відпочинку населення, метою якого є спілкування з природою, знайомство з життям та побутом свого регіону, краю та країни

- A. туристичні мандрівки
- B. категорійні маршрути
- C. некатегорійні походи
- D. походи вихідного дня

2. Комплексна багатогранна діяльність, яка охоплює проведення часу на природі, фермі або приватному домогосподарстві

- A. екологічний туризм
- B. сільський туризм
- C. соціальний туризм
- D. паломницький туризм

3. Послуги харчування, візові, митні, перекладу, готельні, транспортно - експедиторські послуги

- A. супутній виставковий продукт
- B. характерний виставковий продукт
- C. додатковий виставковий продукт
- D. всі відповіді вірні

4. Туризм з метою відвідування етнографічних центрів називають

- A. екологічним
- B. екзотичним
- C. етнографічним
- D. сільським

5. Туристична література рекламно-інформаційного характеру, яка розрахована на широке поле читачів, називається

- A. туристичним бюлетенем
- B. туристичним журналом
- C. туристичним словником
- D. туристичною енциклопедією

Література:

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282 // Урядовий кур'єр. - 2003. - 25 груд. (№ 244) - С. 15-19.

2. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності: [навч. посіб.] / Є. В. Козловський. - К. : Центр учбової літератури, 2015. - 295 с.
3. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика: [навч. пос.] / М. П. Мальська, В. В. Худо. - К. : Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.
4. Туристичне країнознавство. Європа: [навч. посіб.] / М. П. Мальська, М. З. Гамкало, О. Ю. Бордун. - К. : ЦУЛ, 2009. - 224 с.
5. Психологія туризму: [навч. посіб.] / О. П. Крупський, О. В. Шевяков, О. М. Ярошкевич, Н. О. Євдокимова. – Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2015. – 194 с.
6. Редько В. Є. Аналіз діяльності підприємств туризму: [навч. посіб.] / В.Є. Редько, К. А. Панасюк. - Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2015. - 242 с.

Тема 10. Особливості розвитку спеціалізованого туризму в Україні

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:
 - 1) Функції ностальгичного туризму.
 - 2) Особливості розвитку винного туризму в Україні.
 - 3) Становлення та особливості розвитку спелеотуризму в Україні.
 - 4) Танцювальний туризм як спеціалізований туристичний продукт.
 - 5) Завдання туристичного краєзнавства.
3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Подорож з метою поклоніння святинам певних релігій

- A. спелеотуризм
- B. караванінг
- C. паломництво
- D. альпінізм

2. Туристична політика формується

- A. на державному рівні
- B. на регіональному рівні
- C. на рівні окремого підприємства
- D. усі відповіді правильні

3. Вид туризму, який класифікується в залежності від мети подорожі

- A. елітарний
- B. замовний

- C. молодіжний
- D. гірський

4. Просторово-тимчасове, унікальне явище, яке під час взаємодії зі споживачами туристичних послуг створює популярний туристичний продукт

- A. подієвий туризм
- B. молодіжний туризм
- C. спортивний туризм
- D. релігійно-паломницький туризм

5. Подієвий туризм можна класифікувати

- A. за умовами відпочинку
- B. за характером самоорганізації
- C. за національними святами
- D. за масштабом і тематикою події

Література:

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282 // Урядовий кур'єр. - 2003. - 25 груд. (№ 244) - С. 15-19.
2. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності: [навч. посіб.] / Є. В. Козловський. - К. : Центр учбової літератури, 2015. - 295 с.
3. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика: [навч. пос.] / М. П. Мальська, В. В. Худо. - К. : Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.
4. Туристичне країнознавство. Європа: [навч. посіб.] / М. П. Мальська, М. З. Гамкало, О. Ю. Бордун. - К. : ЦУЛ, 2009. - 224 с.
5. Психологія туризму: [навч. посіб.] / О. П. Крупський, О. В. Шевяков, О. М. Ярошкевич, Н. О. Євдокимова. – Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2015. – 194 с.
6. Редько В.Є. Аналіз діяльності підприємств туризму: [навч. посіб.] / В.Є. Редько, К. А. Панасюк. - Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2015. - 242 с.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Агент – юридична чи фізична особа, яка на основі договору-доручення з організатором (розпорядником) виставки та за комісійну винагороду бере на себе зобов'язання з комплектації виставки учасниками.

Атрактивне забезпечення рекреаційної системи – сукупність властивостей природних і культурних комплексів, технічних систем і обслуговуючого персоналу, що визначають вибір суб'єктом даної рекреаційної системи.

Балунінг – катання туристів на повітряних кулях (теплових аеростатах, теплових повітряних кулях), прогулянка, подорож на них.

Біржа – комерційне виставкове представлення та продаж туристичної продукції. Мета: встановлення контактів та підписання угод. Спосіб: реклама туристичних пропозицій, представлення зразків, підписання угод. Час проведення: коли закінчується або починається активна реклама турів на наступний рік.

Бронювання – попереднє закріплення за певним туристом (пасажиром) або групою туристів (пасажирів) місць у готелях або транспортних засобах, квитків у культурно-видовищні заклади та ін. на конкретні дати.

Бюро обслуговування - бюро при готелі, що здійснює обмін ваучерів на турдокументи, валютно-фінансові операції, пов'язані з перебуванням іноземного туриста в країні, забезпеченням його транспортом і квитками для відвідування культурно-видовищних закладів тощо.

Вартість туру - грошовий вираз туристського обслуговування на маршруті, путівки. Включає аванс і повну вартість туру.

Ваучер туристський - основний документ, що підтверджує туристський статус особи або групи, на підставі якого іноземні туристи - індивідуали та туристські групи приймаються і обслуговуються в Україні, а також вітчизняні туристи - за кордоном.

Віза - спеціальний дозвіл відповідних органів іноземного уряду на в'їзд, виїзд, проживання або проїзд через територію даної держави.

Виставка – ілюстроване представлення туристичного продукту. Мета – інформація споживачів про туристичні пропозиції та гуртовий продаж туристичної продукції. Спосіб – демонстрація пропозицій вітчизняних та закордонних туристичних організацій. Час проведення: 1-2 рази на рік протягом 2-3 днів.

Виставка міжнародна – виставка, в якій не менше ніж 20% експонентів або 4% відвідувачів, або 20% площі експозиції є іноземними.

Гід перекладач - екскурсовод, провідник туристської групи, який вільно володіє мовою країни перебування.

Експозиція – систематизоване розміщення експонатів на виставці (ярмарку).

Експонат – товар чи послуга, що демонструється на виставці.

Експонент – учасник виставки.

Інклюзив тур - найбільш поширений вид індивідуальної чи групової подорожі в організованому туризмі. І.-т. - чітко спланована за маршрутом, часом

початку та закінчення поїздки, що включає обов'язковий набір послуг із зазначенням їх вартості та якості.

Діловий туризм - туристична подорож з діловими цілями без отримання доходів за місцем подорожі.

Конференція (конгрес) – демонстрація передового досвіду в сфері туристичної діяльності. Мета: визначення проблем та шляхів їхнього вирішення. Спосіб: економічні, інформаційно-комунікаційні, науково-практичні конференції (можуть проводитися під час салону, виставки). Час проведення: періодично (щорічно, раз на 2 роки).

Круїз - морська або річкова туристська подорож, як правило, по замкненому колу на одному теплоході за встановленим маршрутом із зупинками в місцях, що викликають певний інтерес у туристів або у відправних пунктах екскурсій.

Організатор виставки – підприємство, яке відповідно до свого статусу займається організацією виставок (ярмарків), бере на себе зобов'язання щодо організації та проведення виставок та несе відповідальність перед учасниками та відвідувачами.

Підрядник – підприємство, яке на основі договору купівлі-продажу чи підряду з організатором, розпорядником або учасником виставки постачає необхідні товари, виконує роботи чи надає послуги, пов'язані з організацією та проведенням виставки.

Площа виставкова відкрита – виставкова площа на відкритих майданчиках.

Площа виставкова демонстраційна – площа виставки, що використовується для проведення особливих показів, конкурсів, семінарів тощо і не належить до території стендів певних експонентів.

Салон – демонстрація туристичних продуктів. Мета – інформація гуртових посередників, встановлення зв'язків між виробниками та продавцями туристичної продукції. Спосіб – надання друкованої реклами, каталогів, пропозицій та заключення угод. Час проведення: періодично (1 раз на рік).

Туризм зелений – діяльність, яка проходить в контакт з природою, проживанням у таборах чи сільській місцевості та пов'язана з сільськогосподарськими роботами, знайомством з життям сільських мешканців, пішохідними екскурсіями, вивченням флори і фауни тощо.

Туризм космічний – різновидність туристської подорожі, яку клієнт здійснює на борту космічного корабля.

Туризм музейний – різновидність програмного туризму, специфіка якого заключається у використанні туристського потенціалу мезуїв і територій, які до них прилягають.

Туризм науковий – вид туризму, що включає поїздки з метою участі в нарадах, конгресах, симпозіумах.

Туризм ностальгичний (або етнічний) – вид туризму, який здійснюється людьми на місця свого історичного проживання.

Туризм пригодницький – вид туризму, пов'язаний з організацією нестандартних турів у екзотичні й екологічно чисті природні резервації та включає незвичайні подорожі, нетрадиційні транспортні засоби.

Туризм релігійний – вид туризму, основна мотивація подорожі якого пов’язана з бажанням огляду, знайомства з основними пам’ятниками релігійної культури.

Турмагазин (турмаркет, телемаркет) – спеціалізований заклад з продажу туристичної продукції. Мета: гуртовий та роздрібний продаж, а також інформування споживачів про туристичні пропозиції. Спосіб: продаж власної туристичної продукції та туристичних продуктів інших фірм, надання довідкової інформації клієнтам. Час проведення: постійно чи періодично.

Ярмарок – економічна виставка зразків туристичної продукції. Мета – інформація ринку про туристичні пропозиції та гуртовий продаж туристичної продукції. Спосіб – надання зразків туристичної продукції. Час проведення: у певний термін у певному місці.

Навчальне видання

Богатирьова Галина Андріївна, к.п.н., доцент

Кафедра міжнародної економіки та туризму

СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

**Зведений план 2018 р., поз. № __
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50005, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Трамвайна, 16б.**